

Christus en christen

Liturgiesuggesties:

Schriftberijming 24: 1, 2 en 3

Schriftberijming 24: 4,5 en 6

Johannes 15: 1-8 en 18-27

Psalm 40: 1

Zondag 12

Psalm 40: 7

Na verkondiging: Gezang 399: 4,5 en 6

Psalm 67: 1

Psalm 67: 2

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Een kind moet een naam hebben!

Daarom krijgt ieder kind bij zijn geboorte een naam.

Dat is al eeuwen lang zo de gewoonte.

Abraham, Isaäk en Jacob.

Mozes, Mirjam en Aäron.

Het zijn namen die al eeuwen oud zijn.

Namen met een bepaalde betekenis.

Namen met een bepaalde boodschap.

Een kind moet een naam hebben.

Napoleon bepaalde in de vorige eeuw dat iedereen behalve een voornaam ook een achternaam moest hebben.

Er waren heel wat Jan Janszonen.

Er waren heel wat Gerrit-Dina's.

Een naam onderscheidt je van anderen.

Een naam hoort heel persoonlijk bij jou.

Er zijn ouders die met het geven van een naam heel zorgvuldig omgaan.

Soms wordt je vernoemd naar je grootouders of naar een ander familielid.

Soms krijg je een naam omdat je ouders die gewoon mooi vinden.

Een kind moet een naam hebben.

De één hecht meer betekenis aan zijn naam dan een ander dat doet.

Maar niemand weet trouwens bij de geboorte wat voor een persoon er later uit dit kind met deze naam groeien zal.

*

Een kind moet een naam hebben.

Ook het kind dat Maria in Bethlehem ter wereld brengt ... moet een naam hebben.

Een naam die door God is uitgekozen.

Een naam door een engel bekend gemaakt.

Eigenlijk helemaal geen opzienbarende naam in die tijd:

Jezus.

De Griekse uitspraak van de oudtestamentische naam: Jozua.

De betekenis van die naam? De HERE redt!

De engel geeft er aan Maria en Jozef uitleg bij:

"Want Hij is het die zijn volk zal redden van hun zonden." (Mattheüs 1:21)

Van die naam zegt Petrus later:

Er is "onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor zij moeten behouden worden." (Handelingen 4:12)

*

Jezus, de HERE redt. Dat was zondag 11.

Vanmiddag zondag 12.

'Waarom wordt Hij Christus, dat is Gezalfde, genoemd?'

'Omdat Hij door God de Vader gesteld en met de Heilige Geest gezalfd is tot onze hoogste Profeet en Leraar, ... tot onze enige Hogepriester, ... en tot onze eeuwige Koning.'

Vanmiddag moeten we, broeders en zusters, jongelui, het hebben over Christus en de christen.

In onze Heidelbergse Catechismus, het catechisatieboek van de kerken, wordt al meteen uitgelegd dat het woord Christus en dus ook het woord christen ... met zalven, met zalving te maken heeft.

Christus = Gezalfde.

Christen - van Christus = van de Gezalfde.

(Tussen haakjes: In het Hebreeuws, de taal van de Oude Testament, gaat het dan om het woord Messias.)

Nu weten we uit de Bijbel dat onder het Oude Verbond hoogwaardigheidsbekleders, mensen die tot een hoog en belangrijk ambt waren geroepen, werden gezalfd:

Profeten, koningen en priesters.

Gezalfd met kostbare zalfolie.

Als een teken van de Heilige Geest.

Wie, gemeente, in Gods naam gezalfd werd ... werd dus daarmee aangesteld in zijn ambt.

Bovendien werden hem de benodigde gaven beloofd - om dat ambt uit te kunnen oefenen.

Je mocht dus als gezalfde rekenen op de hulp van de Heilige Geest.

Die Geest van God gaf je wat je nodig had om je ambt te vervullen.

Jezus is nu ... de Christus, de Gezalfde, bij uitstek.

Hij werd niet gezalfd met een téken van de Heilige Geest, maar met de Heilige Geest zèlf.

Dat gebeurde bij zijn doop in de Jordaan!

Toen ontving werd Jezus door God de Vader aangesteld als dé Christus:

"En zie, een stem uit de hemelen zeide: Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbeha-gen heb."

(Mattheüs 3:17)

Toen werd Hij door God de Vader ook gezalfd met de Heilige Geest:

"En zie, de hemelen openden zich, en hij - Johannes de Doper - zag de Geest Gods neerdalen als een duif en op Hem komen." (Mattheüs 3: 16)

*

Jezus, de Christus.

De hoogste Profeet en Leraar, de unieke Hogepriester, de eeuwige Koning.
Heel opmerkelijk worden vanmiddag deze ambten uit de Bijbel verbonden met de christen.

Niet alleen Jezus is Profeet, Priester en Koning ...

Ook een christen is profeet en een priester en een koning.

Maar daar straks meer over.

Nog even dit: het woord 'ambt' kom je nergens in de Bijbel tegen.

Wel het woord ... dienst of dienaar.

Wie door God tot een bepaald ambt / tot een bepaalde dienst wordt geroepen ... die heeft een dienende taak.

Die staat ten dienste van die ander.

*

1. Wat is, gemeente, nu de taak van een profeet?

De profeet heeft in de Bijbel tot taak om namens God ... tot mensen te spreken.

Daarbij wijst hij - las ik ergens - met één arm naar voren naar Gods toekomst en met één arm terug om de mensen te herinneren aan Gods wil.

In Jezus' leven op aarde vinden dit profetische spreken te-rug.

Als geen ander heeft Hij ons ... God leren kennen.

Met gezag heeft Hij Gods wil bekend gemaakt, geopen-baard.

Denk alleen maar aan de Bergrede, Mattheüs 5-7.

En ... Hij heeft geprofeteerd over de toekomst.

Dan mag je denken aan Mattheüs 24 en 25.

De woorden die spreken over de tekenen der tijden die voorafgaan aan de wederkomst van de Here Jezus Christus.

Jezus, als Profeet.

2. De priester bedient in de Bijbel de beide altaren in de tabernakel en de tempel.

Bij het brandofferaltair brengt hij offers om de zonden van het volk voor God te verzoenen.

Wanneer de verhouding tot de HERE daardoor hersteld is, brengt hij bij het reukofferaltair de gebeden van het volk voor de troon van God.

Dé gezalfde priester Jezus Christus heeft alle oudtestamentische offers vervuld door Zichzelf eenmalig ten offer te geven.

De brief aan de Hebreëen gaat daar uitvoerig op in. (Hebreëen 9 en 10).

En nog altijd is Jezus als Priester in de hemel om voor ons te bidden.

3. De koning regeert het volk namens God.

Hij verdedigt het volk zo nodig tegen vijanden.

In Psalm 72 wordt zo'n koning bezongen.

En wij herkennen er onze grote Koning Jezus is.

"Voorwaar, hij zal de arme redden, die om hulp roept,
de ellendige, en wie geen helper heeft;

hij zal zich ontfermen over de geringe en de arme,

hij zal de zielen der armen verlossen.
Van druk en geweld zal hij hun leven bevrijden,
hun bloed zal kostbaar zijn in zijn oog."

(Psalm 72: 12-14)

Als Koning heeft Jezus de strijd met de duivel, de zonde en de dood aangeboden.
En ... Hij heeft overwonnen.

Nu regeert Hij ons - vanuit de hemel - door zijn Woord en Geest.
Heel de schepping is Hem onderworpen.

*

Terug naar zondag 12.

Waarom wordt Hij Christus, dat is Gezalfde, genoemd?'

'Omdat Hij door God de Vader gesteld en met de Heilige Geest gezalfd is tot onze
hoogste Profeet en Leraar ... tot onze enige Hogepriester ... en tot onze eeuwige
Koning.'

We zouden, gemeente, bijna over dat woordje onze hebben heen gelezen.

Het gaat in deze zondag van de catechismus niet alleen om Jezus als de Christus ...

Het gaat ook om ons, om u en om jou en om mij!

'God, de Zoon en onze verlossing', zo heet het tweede deel van ons leerboek van de
kerk.

Wat betekenen nu Jezus' ambten voor ons, persoonlijk?

1. "Here, ik zie, dat Gij een profeet zijt!" was de spontane uitroep van een vrouw,
nadat Jezus met haar gesproken had.

Hoe kon ze dat dan zien?

Niet aan zijn kleren - want profeten waren vaak gehuld in ruige kleren gemaakt van
dierenhuiden.

Ze kon dat zien aan de woorden, die Jezus tot haar sprak.

Hij doorzag alle dingen tot op de bodem:

- de harten van mensen;
- de natuur als schepping van God;
- de hemel en de aarde.

Jezus wist, h e God over al die dingen dacht.

En d t maakte Hij aan de mensen bekend.

Jezus heeft als de Christus ons 'het verborgen raadsbesluit en de wil van God
volkomen geopenbaard', zegt onze Heidelberger Catechismus.

- Hij maakte ons de diepe betekenis van de wet van God bekend: "Je zult de Here je
God liefhebben, ... en je naaste als jezelf."

- Hij kondigde ons als Profeet en Leraar de komst van een nieuw en eeuwig
koninkrijk aan.

- Hij maakte ons zijn eigen lijden en sterven bekend; zijn dood om ons daarmee met
God te verzoenen.

- Hij maakte ons zijn toekomst bekend - ik zei dat daar straks al - en de tekenen, die
aan zijn wederkomst vooraf zullen gaan.

- Hij maakte ons bekend, dat alleen in Hem het leven is, een eeuwig leven met God
en met Hem.

Jezus is - als Christus -  nze hoogste Profeet en Leraar.

Hij heeft ons 'het volkomen raadsbesluit en de wil van God aangaande onze verlossing volkomen bekend gemaakt.'

*

2. Jezus is, gemeente, ook onze enige (uniek wordt bedoeld) Hogepriester. Hij is het die ons - belijden we in zondag 12 - 'met het unieke offer van zijn lichaam verlost heeft en met zijn voorbede nog steeds voor ons pleit bij de Vader.'
Prachtig, vind u niet?
Jezus, de Christus, de Hogepriester, die op de grote Verzoendag / op Goede Vrijdag, het offer van zijn eigen leven brengt.
Denk maar aan de woorden bij de instelling van het avondmaal:
"Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt.
Dit is mijn bloed, dat voor u vergoten wordt."
Tot een volkomen verzoening van al onze zonden.
Uw zonden, jouw zonden en die van mij.
Jezus, de Christus, de Hogepriester, offert Zich voor ons op.
Dat is eenmalig. Dat is uniek.
Dat doet geen hogepriester Hem na.

Na zijn opstanding uit de doden gaat zijn werk als Hogepriester door.
Als Voorbidder.
Als Degene die voor ons pleit bij de Vader in de hemel.
'Vader, ook voor deze zondaar ben Ik aan het kruis gestorven.
Vader, ook met deze zondaar heb Ik van plaats geruild.'
'Zie hem of haar niet aan in zichzelf, in zijn fouten, tekortkomingen en zonden, ...
Maar zie hem of haar aan in Mijn plaats.'
Niet alleen pleiten zoals dat een advocaat in een rechtszaak voor een beklaagde doet.
Ook zegenen.
Ook dat was de taak van de priester.
Gods zegen geven.
De zegen van God leggen op het volk.
Onder het oude verbond was Israël een gezegend volk.
Onder het vernieuwde verbond mogen ook wij delen in die zegen van God.
Gezegende mensen, dat mogen we zijn.
Mensen die God mogen kennen als de God die voor hen zorgt.

*

3. Christus is Profet; Hij is Hogepriester; Hij is ook Koning.
Onze Koning.
Met de Catechismus belijden we:
Jezus is als de Christus door God de Vader aangesteld en gezalfd 'tot onze eeuwige Koning, die ons door zijn Woord en Geest regeert en ons in de verworven verlossing beschermt en bewaart.'

Jezus als Koning:
- Hij oefent zijn Koningsmacht uit over heel de schepping.
Hij stilt de stormen.

Hij vermenigvuldigt het brood en de vis.

- Hij heeft ook Koningsmacht over de duivel en zijn rijk.

Verzoeking wijst Hij af.

Boze geesten werpt Hij uit.

- Hij oefent zijn Koningsmacht ook uit over alle vijanden die Gods Rijk proberen af te breken.

Hij heeft macht over ziekte en dood.

- Uit de schatkamers van het heil deelt Hij als Koning zijn genadegaven uit.

De vergeving der zonden, het eeuwige leven en de gerechtigheid.

Jezus, de Christus is ... onze Koning.

"Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet zou bezwijken."

Hij helpt ons in de strijd tegen alle machten en krachten die tegen God en zijn rijk strijden.

Hij staat ons bij in de strijd van het leven.

Kent u Hem?

Ken jij Hem?

Ben je een christen?

Ben je aan Hem verbonden?

*

Ja, want wie Jezus Christus kent, broeders en zusters, jongelui, wordt een christen genoemd!

Christus en de christen zijn onafscheidelijk aan elkaar verbonden.

Ze horen bij elkaar.

Zoals een hoofd hoort bij het lichaam.

Zoals een wijnstok en de ranken bij elkaar horen.

Nu begrijpt u wellicht en begrijp jij waarom we dat gedeelte van de wijnstok en de ranken samen als schriftlezing hebben gelezen.

Ik ga daar vanmiddag niet al te diep op in.

Maar wel even dit:

Wijnstok en ranken zijn aan elkaar verbonden.

De ranken ontvangen hun levenskracht uit de wijnstok.

De ranken dragen zichtbaar vrucht.

Maar wie niet als rank aan de wijnstok verbonden blijft sterft af.

Christus en de christen horen bij elkaar.

In Antiochië werden de volgelingen van Jezus Christus voor het eerst ... christenen genoemd.

Die eerste christengemeente maakte ernst met haar roeping in de wereld.

Die eerste christenen waren maar niet alleen blij met hun eigen redding.

Ze wilden daar ook anderen in laten delen.

Ze gedroegen zich als een volk van profeten, priesters en koningen.

1. Profeten.

Ja, want ze vertelden het evangelie van Jezus Christus aan een brede schare, daar in Antiochië.

Niet als Jehovagetuigen, denk ik dan.

Zo van: 'Binnenkort vergaat de wereld en u kunt alleen gered / behouden worden als u in Jehova gelooft.'

Nee, ze beleden hun geloof, in de praktijk van hun dagelijks leven.

Ze beleden ... de Naam van Jezus Christus.

Ze kwamen daar openlijk voor uit.

Ze schaamden zich niet voor hun geloof als er naar ge-vraagd werd.

Positieve christenen.

In woord en met ter daad.

Profeten.

'Opdat ik zijn Naam belijd' - formuleert de Catechismus.

2. Het waren daar in Antiochië ook priesters.

Men deed niet alleen voorbede voor mensen in nood.

Men hielp metterdaad, daar waar het nodig was.

Toen er een hongersnood dreigde in Jeruzalem, verzamelde men naar draagkracht voor hun christenbroeders en -zusters in de stad waar Jezus was gestorven.

Wat hun motivatie hiervoor was?

De liefde van Christus.

Zijn liefde voor mensen drong hen ertoe.

Hij gaf zelf als de Hogepriester er het voorbeeld voor.

Een offer.

'Opdat ik mijzelf als een levend dankoffer aan Hem geef.'

3. De gemeente van Antiochië was ook een gemeente van koningen.

Men wilde de hele wereld wel voor Jezus Christus zien te winnen.

Heel de wereld moest onder zijn voeten worden gelegd.

Antiochië is zo zendende gemeente, zendingsgemeente geworden.

Antiochië: de moedergemeente van de apostel Paulus.

Vanuit Antiochië maakt hij zijn zendingsreizen naar de heidenvolken in Klein-Azië en in Europa.

Nu, in die gemeente, kwam de naam christen / christenen voor het eerst in gebruik.

*

Broeders en zusters, jongelui, maar wat is eigenlijk een christen?

'Waarom wordt gij een christen genoemd?' vraagt ons vraag- en antwoordboek van de kerk.

'Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus ben en daardoor deel heb aan zijn zalving.'

De catechismus spreekt weer heel persoonlijk:

Ik ben een lidmaat van Christus.

Ik ben een deel van zijn Lichaam.

Ik ben een rank aan zijn Wijnstok.

Kortom, ik heb een band, een relatie met Hem.

U ook, jij ook?

Hoe dan?

Door het geloof!

Een levende relatie.

Van een wederzijds liefhebben van elkaar.

Van een wederzijds vertrouwen van elkaar.
Wat betekent dat dan voor je?
Dat je de dingen van het leven met Jezus Christus aan kunt.

De band tussen Christus en de christen is die van het geloof.
Door het geloof heb ik, hebt u, heb jij, 'deel aan zijn zalving.'
Wat daar mee bedoeld wordt?
Dat ik deel heb aan het werk van Jezus Christus.
Aan zijn werk als Profeet, als Hogepriester en als Koning.
Dat Hij dat werk ook voor mij persoonlijk heeft verricht.
Dat zijn ambt als Christus ... mij in staat stelt mijn ambt als christen te vervullen.
Hoe ik dat mag weten?
Dat is ons toch beloofd toen we werden gedoopt?

Toen Christus werd gedoopt in de Jordaan werd Hij door de Vader gezalfd met de heilige Geest.
Toen u en jij en ik werden gedoopt werd ons beloofd dat ook wij aan Christus werk zouden deel krijgen.
Als christen mag ik daarom profeet, priester en koning zijn.

*

Daarom nog even die drie ambten op onszelf betrokken.

1. Als profeet mag ik de Naam van Jezus Christus in de wereld waarin ik woon, leef en werk, belijden.
Ik mag spreken van Gods plan met deze wereld.
Ik mag - als profeet - Gods Woord voor de wereld doorgeven.
Maar om namens God te kunnen spreken moet ik eerst goed luisteren naar zijn Woord.
Dat betekent: de Bijbel open.
Bijbelstudie. Bijbelonderzoek.
Catechisatie. Leerhuis.
Gespreksgroep of vereniging.
Gods woorden éérs horen.
Om ze vervolgens ook door te geven.
Zijn Naam belijden.
Altijd en overal.
In je gezin: je kinderen van God vertellen.
Met ze erover praten: over hun doop, over het avondmaal.
Over het kind-zijn van God.
Over zijn toekomst.
In je gezin en ook naar buiten.
2. Als christen ben ik ook een priester.
Een levend dankoffer. Toewijding aan Jezus Christus.
Klaar staan voor God en voor je naaste.
Offer ... ook als het je soms moeite kost, dus.
Uit dankbaarheid.
Voor het grote offer dat Jezus bracht.
En ook het offer van je gaven.

De giften. De VVB. De collecten.
Ook de voorbede voor anderen.
De het tot een zegen zijn voor anderen.

3. En wat dat koninklijke ambt betreft ...

'Dat ik met een vrij en goed geweten in dít leven tegen de zonde en de duivel strijd ...
en hierna in de eeuwigheid met Hem / Christus over alle schepselen zal heersen.'
Misschien is het u en jij opgevallen dat de Catechismus spreekt over dit leven en
over hierna.

In dit - zeg maar - aardse leven strijden we de koninklijke strijd tegen de duivel en de
zonde.

Tegen de wereld en tegen ons eigen begeren.

Als ik niet zou weten dat Christus die strijd ook heeft gestreden ...

Als ik niet zou weten dat Hij mij in die strijd niet de kracht en de volharding zal geven

...

dan zou ik die strijd niet kunnen strijden.

Want er komt wat op mij af, elke dag opnieuw.

Maar - in het geloof - mag ik weten dat Christus als Koning heeft overwonnen.

In het geloof mag ik ervaren dat Hij mij nabij is.

Daarom strijd ik de goede strijd van het geloof.

En aan het einde van die oorlog - in het leven hierna - mag ik als christen met
Christus heersen over alle schepselen, over alle machten en krachten, over de dood
en over de duivel.

Weet u, ik ben maar wat trots op die naam christen.

Omdat ik mag weten dat ik bij Christus mag horen.

Hij is mijn Here en mijn Meester.

Ik ben zijn eigendom.

Zijn Naam en mijn naam wil ik hooghouden:

Christus en christen.

Daarom: Ik geloof in Jezus de Christus.

En ik dank Hem dat ik - door het geloof - een christen, een levend lid van zijn
Lichaam mag zijn.

Gezalfd door zijn Geest.

Tot profeet, tot priester en tot koning.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 5 november 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !